

Sân trường ngày ấy

Nguyễn Quang Bê

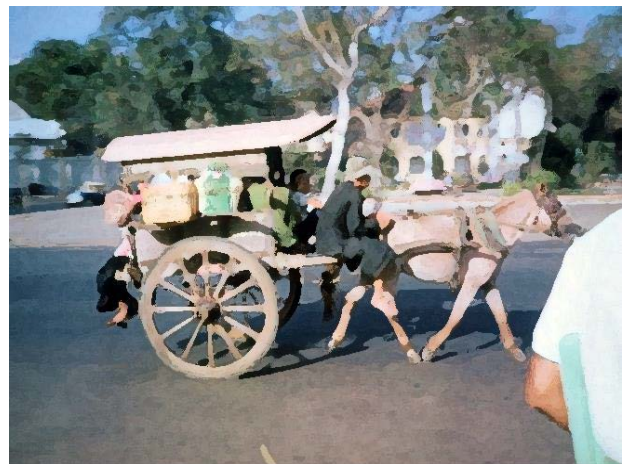
Năm 11 tuổi, tôi là một học sinh lớp Đệ thất trường trung học Phan thanh Giản, Cần thơ. Cụ Phan thanh Giản là một danh nhân lỗi lạc, vị Tiên sĩ đầu tiên của miền Nam kỳ lục tỉnh. Tên cụ gắn liền với đất nước bởi lòng trung quân ái quốc, một công thần của triều Nguyễn. Tính đến năm nay ngôi trường đã tròn 100 tuổi. Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, ngôi trường đã thay tên đổi họ nhiều lần, nhưng ngôi trường cổ kính vẫn còn đó, thi gan cùng sương gió. Từng lớp thế hệ nối tiếp nhau đổi mài kính sử để đạt ước mơ được thành đạt giúp ích cho đất nước sau này.

Đã hơn 60 năm trôi qua từ ngày đặt những bước chân rụt rè vào cổng trường, trong đồng phục áo trắng ngắn tay quần xanh nước biển, những kỷ niệm đầu đời của một học sinh lúc nào cũng nhìn cuộc đời với một màu hồng, với những mộng đẹp gắm hoa của thời chớm lớn, với lòng tôn sư trọng đạo.

Gia đình tôi lúc đó định cư ở làng Bình Thủy, một làng quê hiền hòa nằm cạnh dòng sông Hậu và rạch Bình thủy, cách Cần thơ khoảng năm cây số. Ngôi trường tiểu học nằm ngay chân cầu Bình thủy, đối diện với ngôi đình làng uy nghiêm, ngay cạnh quốc lộ nối liền Cần thơ với Long xuyên. Mỗi ngày sau giờ

học, tôi thường cặp bạn với những đứa trẻ hàng xóm đi thọc hang cua, câu cá dựa bờ sông hay chơi thầy xu. Tôi nhớ một lần trong mùa nghỉ hè lớp nhất, tôi đang đi lang thang trong sân trường, thầy giáo Quanh dạy lớp nhất đang dạy luyện thi vào đệ thất lúc đó, hỏi tôi sao không học luyện thi vào đệ thất, tôi trả lời là tôi thích đi câu cá, bắt cua hơn là đi học. Vậy mà không biết tại sao tôi lại đậu vào đệ thất Phan thanh Giản năm đó. Lúc vào đệ thất, mỗi ngày tôi đi đến trường bằng xe ngựa, chiếc xe ngựa nhỏ bé mà chở được đến tám người.

Ngồi trên xe, bỏ hai chân đong đưa cách mặt đất khoảng nửa thước, nghe tiếng xe chạy lọc cọc trên đường nhựa, hít thở mùi mạ non của những thửa ruộng xanh tận chân trời hai bên đường, cảm thấy khoan khoái từ nhà đến trường thật ngán ngủ. Mùa hè tôi thường theo Ngoại đến ở chùa Cây Bàng, một ngôi chùa xưa nằm gần trường Phan thanh Giản. Vị sư trụ trì là một vị sư đáng kính, ngài dạy cho tôi những điều Phật dạy, đặc biệt là biết quý trọng hạt cơm vì đó là công sức và mồ hôi của những người nông dân tay lấm chân bùn, biết quý trọng sinh mạng của mọi loài vật.

Năm 1962, sau khi đậu Tú tài 2 tôi lên Saigon học đại học cho đến khi tốt nghiệp trường Công chánh. Sau đó vì bận bịu với

công việc và gia đình, tôi không có dịp ghé thăm Cần thơ. Sau khi định cư tại Mỹ, lo lập lại cuộc đời mới trên một quê hương hoàn toàn xa lạ cả về văn hóa và phong tục, tôi lẫn xả vào công việc để lo kiếm sống và nuôi nấng con cái, những kỷ niệm về quê hương, về mái trường xưa, về tình bạn cũ chỉ còn trong ký ức.

Sau khi về hưu năm 2009, một người bạn trước đây cùng học Phan thanh Giản nhưng sau tôi vài lớp, rủ tôi đi dự đại hội thế giới của cựu học sinh Phan thanh Giản, Đoàn thị Điểm kỳ thứ 15 được tổ chức tại Fort Myers, Florida năm 2011. Trường Phan thanh Giản trước kia là trường trung học chung cho học sinh nam và nữ, sau này mới tách riêng ra, Phan thanh Giản cho nam sinh và Đoàn thị Điểm cho nữ sinh. Những năm sau đó, tôi có dịp dự đại hội Phan thanh Giản, Đoàn thị Điểm ở Boston, Melbourne (Úc Châu), Hawaii, Toronto (Canada). Lần dự đại hội ở Boston tôi có mời anh chị Trịnh hữu Dục tham dự. Lần dự hội mới nhất là ở Toronto, Canada ngày 01 tháng 07 năm 2015 tại thành phố Mississauga. Mỗi lần dự đại hội, số người tham dự từ 400 đến 600 người. Bạn bè cũ gặp nhau, mừng mừng tủi tủi, nhắc lại bạn bè ngày xưa đũa cùn đũa mất, những kỷ niệm đầu đời của tuổi học trò, của những môi tình học sinh với những ước mơ không bao giờ thực hiện được. Sợ dĩ đại hội được tổ chức thường xuyên mỗi năm và thành công như vậy vì có sự đoàn kết của đồng môn ở mọi địa phương, và họ sắp xếp chương trình rất đầy đủ và có ý nghĩa. Thường thì ban tổ chức đại hội phải lo từ chín tháng đến một năm trước.

Ban tổ chức phải lo gởi thơ cho thầy cô và đồng môn về những chi tiết của đại hội. Từ phiếu hồi báo, khách sạn, họp mặt tiền đại hội, khai mạc đại hội, chương trình văn nghệ, du ngoạn sau đại hội. Đặc san của trường PTG-ĐTĐ sẽ được những đồng môn ở Hoa Kỳ đóng góp bài vở. Thường thì quyển đặc san dày từ 250 đến 300 trang có sự đóng góp của quý thầy cô và nhiều đồng môn. Trước khi đi Canada, tôi có liên lạc với ái hữu Công chánh Nguyễn văn Khoa, Canada. Vì anh Khoa bận công tác ở

Montreal, anh có nhờ Ái hữu Nguyễn văn Châu sắp xếp buổi gặp gỡ của anh em Công chánh ở vùng Toronto, Anh Châu rất sốt sắng mời anh em Công chánh ở Toronto và anh em rất sốt sắng ghi tên tham dự. Rất tiếc là vào giờ chót chương trình đại hội PTG có chút thay đổi nên buổi tối đó tôi không đến dự họp mặt AHCC được.

Xin liệt kê sau đây là chương trình du ngoạn của bốn ngày hậu đại hội:

- 1- Toronto underground market place, Casa Loma
- 2- Montreal tours: Toronto, Ottawa, Montreal, Quebec

Tại Ontario (Toronto), tôi có dịp đi thăm bức tượng của Nguyễn Trãi ở tại công viên Queen gần bờ sông. Đây là một công viên có tượng của các danh nhân thế giới, mà tượng Nguyễn Trãi là một. Đó là một niềm hãnh diện cho người Việt nam.

Ngày cuối trở về khách sạn đầu tiên rồi sau đó chia tay bay về khắp nơi trên thế giới. Một tổ chức qui mô như vậy mà ban tổ chức chỉ vồn vện có mười người. Sở dĩ họ thành công vì có sự góp mặt của vợ chồng, con cái, những đồng môn ở tiểu bang gần đến giúp sức. Họ làm với tất cả nhiệt tâm, không đòi hỏi bất cứ một điều kiện gì. Thật là đáng phục.

Qua những lần tham dự đó, tôi tự hỏi tại sao Công chánh mình không làm được. Có phải vì tình đồng môn ở tuổi học trò có nhiều gắn bó hơn tình ái hữu Công chánh. Đa số AHCC có nhiều tiện lợi về tài chánh hơn đồng môn PTG, và cũng có nhiều kinh nghiệm về du lịch đây đó hơn đồng môn PTG. Tôi ước mong quý AH có dịp ngồi lại với nhau, sắp xếp một chương trình đầy đủ ý nghĩa trong tinh thần tôn trọng đạo, trong tinh thần hợp tác chắc chắn để tất cả anh em chúng ta có một đại hội đầy ý nghĩa và thành công. Thời giờ chúng ta không còn nhiều nữa. Trân trọng.